

ย่อเอกสาร

Abstracts

ใช้ถุงยางอนามัยอย่างไรจึงแตกหรือหลุด

Richters J, Gerofi J, Donovan B. Why do condoms break or slip off in use? an exploratory study. International Journal of STD & AIDS 1995;6:11-18.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบถึงสาเหตุของการแตกหรือหลุดของถุงยางอนามัยในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ โดยเชิญให้ชายที่ไปตรวจรักษาทางโรคในคลินิกโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 3 แห่ง และหน่วยบริการสุขภาพของมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย อีก 1 แห่ง เข้าร่วมตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย อาสาสมัครมีจำนวน 108 คน อายุตั้งแต่ 18 - 62 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา บรรดาชายทั้ง 108 คนนี้ มีอยู่ 47 คนที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกัน ชาย 18 คนมีเพศสัมพันธ์กับทั้งเพศชายและเพศหญิง และชายจำนวน 43 คนมีเพศสัมพันธ์เฉพาะกับเพศหญิง โดยในหนึ่งปีที่ผ่านมาได้ใช้ถุงยางอนามัยเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 4,809 ชิ้น (นับเฉพาะที่สวมเอง ไม่รวมถุงยางอนามัยที่คู่นอนชายสวมขณะมีรักร่วมเพศ) และพบว่า อัตราการแตกของถุงยางอนามัยคือ ร้อยละ 4.9 (รวมทั้งกรณีแตกในขณะที่สวม) และอัตราการหลุดร้อยละ 3.1

ภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแล้วพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการแตกของถุงยางอนามัยคือ

1. เพศของคู่นอน ถ้าคู่นอนเป็นเพศชาย (รักร่วมเพศ) โอกาสถุงยางแตกจะสูงขึ้น

2. ประสบการณ์การใช้ถุงยางอนามัยคนที่ใช้บ่อยๆ มีโอกาสแตกน้อยกว่าคนที่ไม่ค่อยได้ใช้

3. วิธีสวมถุงยางอนามัย การสวมตามแบบที่แนะนำกันอยู่ในปัจจุบัน (คือครอบถุงยางลงบนปลายอวัยวะเพศแล้วรูดคลี่ไปจนสุด) กลับมีโอกาสดีกมากกว่าการสวมโดยใช้นิ้วสอดเข้าไปในถุงยางแล้วคลี่ออกแบบสวมถุงเท้า (ซึ่งทำให้ถุงยางเข้าที่ได้ดีกว่า)

4. ความไม่กระชับของถุงยางอนามัย หมายถึง การคลี่ไม่สุด ซึ่งมีโอกาสทั้งฉีกขาดและลื่นหลุดได้ง่าย

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการหลุดของถุงยางอนามัยได้แก่

1. การที่ผู้ใช้มีอายุน้อย
2. การขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ
3. ด้อยประสบการณ์ในการใช้ถุงยางอนามัย
4. วิธีการสวมถุงยาง (การสวมแบบครอบแล้วคลี่มีโอกาสดีกมากกว่าการสวมโดยใช้นิ้วสอดเข้าไปในถุงยางแล้วคลี่ออกแบบสวมถุงเท้า)

5. ความไม่กระชับของถุงยาง
นอกจากนี้ ยังพบอีกว่ามีชายบางคนใช้สารหล่อลื่นชนิดที่ไม่เหมาะสม แต่หลังจากการวิเคราะห์แล้วพบว่าปัจจัยนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับการแตกของถุงยางอนามัย และยังพบว่า มีการใช้สารหล่อลื่นป้ายที่อวัยวะเพศก่อนสวมถุงยางอนามัย แต่ก็ไม่มีความสัมพันธ์กับการฉีกขาดของถุงยางอนามัย เช่นเดียวกัน การมีเพศสัมพันธ์นานๆ ก็ไม่พบปัญหาถุงยางฉีกขาดหรือลื่นหลุด

ปัญหาอื่นๆ ที่พบในขณะที่ใช้ถุงยางอนามัยได้แก่ อวัยวะไม่แข็งตัว ความรู้สึกว่าถุงยางหลวมไปหรือคับไป และการมีทัศนคติในด้านลบต่อการใช้ถุงยางอนามัย แต่ก็ไม่พบปัญหาการฉีกขาดหรือลื่นหลุดของถุงยางอนามัย

การศึกษานี้ยังพบว่า ร้อยละ 49 ของผู้ถูกสัมภาษณ์ เคยถอดถุงยางอนามัยออกภายหลังจากเริ่มมีเพศสัมพันธ์ โดยร้อยละ 17 แจ้งว่าเคยทำมาแล้วอย่างน้อย 3 ครั้ง

ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบของการให้ความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์นั้น ควรรวมถึงการให้คำแนะนำในการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องด้วย และเนื่องจากการศึกษานี้พบว่ามีปัจจัยหลายอย่างเกี่ยวข้องกับการแตกหรือหลุดของถุงยางอนามัย ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพถุงยางอนามัยให้มีความเหนียวและทนทานยิ่งขึ้น

นิรชรา อัครวิธากุล พ.ช.
กรมควบคุมโรคติดต่อ